

התקררות			
ההתייחסות בפרק זה היא לשלב האקוטי בלבד. יש לזכור שבמטופלים הסובלים מהתקררויות חוזרות ונשנות, יש צורך לטפל בשורש הבעיה, ולחזק בין ההתקררויות.			
סינדרום	רוח קור	רוח חום	רוח לחות – חום קיץ (רוח חום לחות)
אינדיקציות	חום וצמרמורות ללא הזעה, כאב ונוקשות בראש ובצוואר, כאבי גוף, נזלת שקופה ומימית, לשון עם חיפוי דק ולבן ודופק צפ.	חום, יתכנו מעט צמרמורות, כאב ראש, צמא, שיעול, כאב גרון, לשון עם טיפ אדום, חיפוי דק לבן/צהוב ודופק צפ ומהיר.	חום וצמרמורות, כאבי ראש וגוף, צמא, פנים סמוקות, תחושת מחנק בחזה, כבדות, שתן כהה וכואב, לשון אדומה עם חיפוי לבן שמנוני ודופק מציף בימין (משקף חום ולחות פנימיים) וקטן בשמאל (משקף חסימה).
עקרון טיפולי	עידוד הזעה, שחרור חיצון, סילוק רוח ושיכוך כאב.	שחרור חיצון רוח חום, קירור חום.	סילוק חום קיץ, שחרור חיצון, טיהור חום והתמרת לחות.
פורמולה	JING FANG BAI DU SAN "להתגבר על הפתוגן בעזרת JING JIE + FANG FENG"	YIN QIAO SAN "אבקה ע"ש YIN YIN HUA + LIAN QIAO"	XIN JIA XIANG RU YIN "משקה חדש ומחזק עם XIANG RU"
צמחים ומינונים	JING JIE – 9 FANG FENG – 9 CHAI HU – 9 QIAN HU – 9 CHUAN XIONG – 9 QIANG HUO – 9 DU HUO – 9 FU LING – 9 JIE GENG – 9 ZHI KE – 9 GAN CAO – 3 SHENG JIANG – 3-6 BO HE – 3-6	JIN YIN HUA – 9-15 LIAN QIAO – 9-15 JIE GENG – 3-6 NIU BANG ZI – 9-12 BO HE – 3-6 DAN DOU CHI – 3-6 JING JIE – 6-9 LU GEN – 15-30 DAN ZHU YE – 3-6 GAN CAO – 3-6	XIANG RU – 6 BAI BIAN DOU – 9 HOU PO – 6 JIN YIN HUA – 9 LIAN QIAO – 6
מודיפיקציות	ליותר קור דומיננטי – XI XIN, GUI ZHI לצפופי נשימה – MA HUANG, XING REN ליותר שיעול וליחה – BAN XIA, XING REN לחולשת צ"י – REN SHEN ליותר סימני חום – HUANG QIN לנזלת, ניתן לשלב עם הפורמולה – CANG ER ZI SAN <u>פורמולות נוספות הבאות בחשבון:</u> רוח קור חוסר – GUI ZHI TANG רוח קור עודף – MA HUANG TANG בחולשת צ"י דומיננטית – REN SHEN BAI DU SAN	ליותר בעיות עיניים – JU HUA, SANG YE לדלקת גרון – SHE GAN, MA BO, SHAN DOU GEN למוגלה בגרון – DA QING YE, QING DAI, PU GONG YING ליותר שיעול – QIAN HU, XING REN לחום ב- ZHI MU, SHI GAO – YANG MING לצרידות – PANG DA HAI, CHAN TUI לפרכוסו חום – GOU TENG, CHAN TUI לדימום מהאף – BAI MAO GEN לפריחות בעור – FU PING, CHAN TUI לנזלת, ניתן לשלב עם הפורמולה – CANG ER ZI SAN	לשיעול – QIAN HU, XING REN לשלשול – CANG ZHU, GE GEN לצמא – ZHI MU, LU GEN לעצבנות – DAN DOU CHI, DAN ZHU YE, HUANG LIAN לתקיעות מזון – GU YA, MAI YA לבחילות והקאות – ZHU RU, HUO XIANG, BAN XIA לחולשה דומיננטית – REN SHEN ליותר לחות ב- LIU YI SAN = HUA SHI + GAN CAO - MJ לשתן צהוב ושורף – MU TONG, HUA SHI לנזלת, ניתן לשלב עם הפורמולה – CANG ER ZI SAN
הערות	פורמולה מצוינת למצב קלאסי של רוח קור, אך כאשר אחד האספקטים יהיה חמור יותר (כמו: קור, צפופים, שיעול וחוסר). הפורמולה תהיה מתונה מדי ותידרש מודיפיקציה מתאימה או החלפתה בפורמולה אחרת. ניתנת גם כפטנט.	פורמולה בסיסית לרוב מצבי רוח חום ומטפלת ברוב האספקטים הבאים לידי ביטוי: סילוק גפ"ח רוח חום, התייחסות לחום מדיד, סילוק רעילות מהגרון, הזנת נוזלי הגוף, סילוק חום מהריאות והרגעת עצבנות. ניתנת גם כפטנט.	וריאציה של XIANG RU YIN – מתאימה לרוח קור בחיצון עם לחות קרה פנימית בקיץ. למצבי חום קיץ עם יובש דומיננטי – QING SHU YI QI TANG

נזלת אלרגית				
המושג "נזלת אלרגית" אינו קיים בקלאסיקה הסינית ואחת ההשערות היא שמחלה זו לא הייתה קיימת בעבר הרחוק.				
סינדרום	אקוטי – רוח קור	אקוטי – רוח חום	אקוטי – חום ולחות ב – LIV/GB	כרוני – טיפול בין ההתקפים
אינדיקציות	אף נוזל או סתום, נזלת מימית שקופה המלווה בהתעטשויות תכופות, גרד בעיניים, באף, בגרון או בחך. יתכנו סימנים וסימפטומים נוספים של רוח קור, כגון: צמרמורת וחום נמוך, כאב ראש, לשון עם חיפוי דק לבן ודופק צף.	נזלת צהובה וסמיכה המלווה בהתעטשויות תכופות, גרד בעיניים, באף, בגרון או בחך, עיניים אדומות ודומעות, כאב גרון וכאב ראש (לרוב פרונטאלי). יתכנו סימנים וסימפטומים נוספים של רוח חום, כגון: חום מדיד, צמרמורת, לשון עם חיפוי צהבהב ודופק צף ומהיר.	נזלת צהובה וסמיכה, עיניים אדומות וכואבות, כאב ראש פרונטאלי וטמפורלי. יתכנו סימפטומים נוספים, כגון: כאב בהיפוכונדריום, סחרחורת, ירידה בשמיעה, כאב באוזניים, טעם מר בפה, עצבנות, קוצר רוח, לשון אדומה עם חיפוי צהוב ודופק מיתרי, מהיר וחסוק.	ע"פ האיבר החלש.
עקרון טיפולי	סילוק רוח ופתיחת מעברי האף.	סילוק רוח, קירור חום ופתיחת מעברי האף.	טיהור חום ולחות מ – LIV/GB.	חיזוק טחול ו/או ריאות או כליות.
פורמולה	CANG ER ZI SAN	XIN JIA CANG ER ZI SAN "עם תוספות XIN JIA"	LONG DAN XIE GAN TANG "מרקחת לניקוז הכבד עם LONG DAN CAO"	חיזוק YU PING FENG SAN – LU חיזוק LIU JUN ZI TANG – SP/LU חיזוק JIN GUI SHEN QI WAN – KID
צמחים ומינונים	CANG ER ZI – 6-9 XIN YI HUA – 3-6 BAI ZHI – 6-9 BO HE – 3-6	CANG ER ZI – 6-9 XIN YI HUA – 3-6 BAI ZHI – 6-9 BO HE – 3-6 JU HUA – 6-9 MAN JING ZI – 6-9	LONG DAN CAO – 3-9 HUANG QIN – 6-12 ZHI ZI – 6-12 CHAI HU – 3-6 CHE QIAN ZI – 9-15 ZE XIE – 6-12 MU TONG – 3-6 SHENG DI HUANG – 9-15 DANG GUI – 6-12 GAN CAO – 3-6	
מודיפיקציות	ניתן להוסיף – JING JIE, FANG FENG, WU WEI ZI ניתן לבחור או לשלב צמחים מהפורמולה – JING FANG BAI DU SAN	לסינוסיטיס, ניתן להוסיף – HUANG QIN, JIN YIN HUA, LIAN QIAO, GAN CAO		במידה וישנה חולשת כבד דומיננטית – SI WU TANG / XIAO YAO SAN
הערות	ברוב המקרים, המטופל מכיר את התופעות ויודע לזהותן כאלרגיה. בנוסף, ישנם מטופלים המדווחים על כך שהתופעות מופיעות בעונה או בעונות מסוימות (לרוב בעונות מעבר), וישנם מטופלים המדווחים על כך שהבעיה נמשכת כל השנה, או ללא חלוקה ברורה לזמנים מסוימים בשנה. כמובן, שיש להמליץ להימנע ככל האפשר מחשיפה לחומרים המעוררים תגובות אלו, כמו: אבק, חתולים וכד'.		ישנם רופאים הממליצים על פורמולה זו לטיפול במצבים בהם החום בכבד דומיננטי וכאשר הפגיעה היא גם, או בעיקר פנימית. ניתנת גם כפטנט.	קיימת חשיבות גדולה ביותר לטיפול במצב הכרוני, בין ההתקפים. ניתן כמובן, לעשות מודיפיקציות או לבחור פורמולה אחרת לחיזוק האיבר החלש. במידה וישנה נזלת מתמשכת מתונה, אפשר לשלב בפורמולות אלו גם צמחים לנזלת.

סינוסיטיס		
זהו מצב של דלקת או גודש בסינוסים, כתלונה מרכזית, אשר יכול להצטרף למצב חיצוני (גפ"ח רוח קור/חום) או למצב פנימי. ניתן להשתמש במבחנה מבדלת זו, גם אם אין מבחנה מערבית של סינוסיטיס, אך ישנם סימפטומים דומים. מצב זה יופיע, לרוב, כמצב של חום או ליחה חמה הנתקעת בסינוסים, אך יתכן גם מצב חיצוני או מצב פנימי של קור.		
חיצוני		
רוח חום	רוח קור	סינדרום
מצב של רוח חום עם תלונה מרכזית של סינוסיטיס. סימפטומים: חום, יתכנו מעט צמרמורות, כאב ראש, כאב בסינוסים, כאבי גוף, אף סתום, נזלת צהובה, צמא, שיעול, כאב גרון, לשון עם טיפ אדום, חיפוי דק לבן/צהוב ודופק צף ומהיר.	מצב של רוח קור עם תלונה מרכזית של סינוסיטיס. סימפטומים: חום וצמרמורות ללא הזעה, כאב בסינוסים, נוקשות בצוואר, כאבי גוף, נזלת שקופה ומימית, אף סתום, לשון עם חיפוי דק ולבן ודופק צף.	אינדיקציות
סילוק רוח, קירור חום ופתיחת מעברי האף.	סילוק רוח קרה, שחרור חיצון ופתיחת מעברי האף.	עקרון טיפולי
XIN JIA CANG ER ZI SAN "עם תוספות = XIN JIA"	LI CHE TONG QI TANG	פורמולה
CANG ER ZI – 9-12 XIN YI HUA – 9-12 JU HUA – 9-12 JIN YIN HUA – 9-15 LIAN QIAO – 9-15 SHI GAO – 9-30	CANG ER ZI – 9-12 XIN YI HUA – 9-12 BAI ZHI – 6-9 XI XIN – 1-3 JIE GENG – 6-9	צמחים ומינונים
ארומאטי, לפתיחת התעלות – SHI CHANG PU, BO HE פותחים חסימות ומנקים חום – MU TONG / TONG CAO לליחת חום במחמם העליון – HUANG QIN לכוון את הפורמולה לריאות ולגרון – JIE GENG סילוק חום מה- ZHI MU – YANG MING	ליותר סימני גפ"ח – JING JIE, FANG FENG לכאב לאורך ה- QIANG HUO – TAI YANG ליותר קור, להעלות מינון של – GUI ZHI, XI XIN ליותר התמרת ליחת קור – GAN JIANG ליותר ליחת לחות – BAN XIA לחסר בצ'י הטחול – BAI ZHU	מודיפיקציות
פורמולה זו מבוססת על BO HE – CANG ER ZI SAN + BAI ZHI (נחשבים מתונים יחסית), ובמקומם נוספו צמחים המדגישים את סילוק החום (והרעילות).	פורמולה זו מבוססת על BO HE – CANG ER ZI SAN (קריר) הושמט מהפורמולה, ובמקומו נכנס XI XIN (חמים ופותח את מעברי האף) + JIE GENG – אשר מכוון את צ'י הריאות מטה. בכל המקרים של סינוסיטיס – ניתן לעשות שטיפות עם מי מלח.	הערות

סינוסיטיס				
פנימי				
סינדרום	חום ולחות ב – LIV/GB	לחות חמה בריאות	קור בריאות (חיצוני ופנימי)	חולשת צ'י הטחול
אינדיקציות	נזלת צהובה וסמיכה, עיניים אדומות וכואבות, כאב ראש פרונטלי וטמפורלי. יתכנו סימנים וסימפטומים נוספים, כגון: כאב בהיפוכונדריום, סחרחורת, ירידה בשמיעה, כאב באוזניים, טעם מר בפה, עצבנות, קוצר רוח, לשון אדומה עם חיפוי צהוב ודופק מיתרי, מהיר וחזק.	סינוסיטיס המלווה בסימנים וסימפטומים של לחות חמה במחמם העליון, אך פעמים רבות גם במחמם האמצעי. סימפטומים: חום מדיד, כאב בגפיים, תשישות, נפיחות וכאב בגרון, תחושת מחנק בבית החזה, נפיחות בבטן, שתן מועט וכהה, חיפוי הלשון צהוב ועבה ודופק מהיר ומתגלגל.	רוח קור בחיצון + מעורבות פנימית של ליחת קור בריאות. סימפטומים: חום וצמרמורות ללא הזעה, כאב בסינוסים, נוקשות בצוואר, כאבי גוף, נזלת שקופה ומימית, אף סתום, שיעול עם כיח לבן ומימי, תחושת מחנק בחזה, לשון עם חיפוי דק ולבן ודופק צף.	מצב בסיסי של SP QI XU עם תלונה עיקרית של סינוסיטיס (ה- YANG QI הטהור לא מצליח לעלות, להזין ולפתוח את מעברי האף). סימפטומים: תאבון ירוד, חולשת גפיים, עייפות, חזות חיוורת, לשון חיוורת עם חיפוי לבן ודופק חלש.
עקרון טיפולי	טיהור חום ולחות מ – LIV/GB.	סילוק לחות וטיהור חום ורעילות.	שחרור חיצון רוח קור וחימום הריאות.	חיזוק והרמת צ'י הטחול.
פורמולה	LONG DAN XIE GAN TANG "מרקחת לניקוז הכבד ע"ש הקיסר"	GAN LU XIAO DU DAN "כדור מיוחד של הטל המתוק לסילוק רעילות"	WEN FEI ZHI LIU DAN	BU ZHONG YI QI TANG "מרקחת לחיזוק המרכז והעצמת הצ'י"
צמחים ומינונים	LONG DAN CAO – 3-9 HUANG QIN – 6-12 ZHI ZI – 6-12 CHAI HU – 3-6 CHE QIAN ZI – 9-15 ZE XIE – 6-12 MU TONG – 3-6 SHENG DI HUANG – 9-15 DANG GUI – 6-12 GAN CAO – 3-6	LIAN QIAO – 12-15 HUANG QIN – 12-15 BO HE – 6-9 SHE GAN – 9-12 CHUAN BEI MU – 6-9 HUA SHI – 18-21 MU TONG – 9-12 YIN CHEN HAO – 24-30 HUO XIANG – 9-12 SHI CHANG PU – 4-6 BAI DOU KOU – 10-12	GUI ZHI – 9 JING JIE – 9 GAN JIANG – 9 HE ZI – 9 JIE GENG – 9 CANG ER ZI – 9 XIN YI HUA – 9	HUANG QI – 12 REN SHEN – 9-12 BAI ZHU – 9-12 ZHI GAN CAO – 3-6 DANG GUI – 6-12 CHEN PI – 6-9 SHENG MA – 3-6 CHAI HU – 3-6
מודיפיקציות	לחום ב – YANG MING SHI GAO, ZHI MU, BAI ZHI ניתן להוריד: DANG GUI, SHENG DI HUANG	אפשר להוסיף – JIN YIN HUA לחום קיץ – XIANG RU, XI GUA לחום רב יותר – ZHI MU, SHI GAO ללחות רבה – YI YI REN, LIU YI SAN (GAN CAO + HUA SHI)		לפתיחת מעברים – MU TONG
הערות	ניתנת גם כפטנט.	מצב זה הוא למעשה שלב התחלתי של מחלת חום אפידמית, ולכן ניתן לראות בנוסף גם סימנים של רוח חום / רוח חום לחות / חום קיץ. לרוב, מצב זה אינו חריף במיוחד, אך הוא יכול להפוך לכזה. טוב להשלמת הטיפול האנטיביוטי (סילוק הלחות).	פחות נפוץ.	ניתנת גם כפטנט.

שיעול – KE SOU				
KE = צליל השיעול, SOU = ליחה. שני מאפיינים אלו יכולים להגיע ביחד או לחוד. שיעול מוגדר כהפרת תנועת צ'י הריאות. תופעה זו יכולה להיגרם מפתוגנים פנימיים או חיצוניים. חשוב להדגיש את הצורך באבחנה נכונה, שכן, טיפול שגוי עלול להחמיר את המצב.				
מצב חיצוני				
סינדרום	רוח קור	רוח חום – מצב התחלתי ומתון	רוח חום – מצב חמור יותר	רוח יובש
אינדיקציות	שיעול וצפצופי נשימה, חום נמוך, צמרמורות, כאבי ראש וגוף, נזלת, כיח רב לבן, תחושת לחץ בחזה, חיפוי לשון דק לבן, דופק צפ.	חום קל, שיעול, מעט צמא, חיפוי לשון דק ולבן, דופק צפ ומהיר.	חום גבוה, שיעול דומיננטי, לרוב מלווה גם בצפצופי נשימה בולטים, לשון אדומה או עם נקודות אדומות, דופק צפ ומהיר.	חום נמוך, כאב ראש, צמא, שיעול יבש ו/או כיח מועט, סמיך ודביק, לשון אדומה עם חיפוי לבן, דק ויבש, דופק צפ ומהיר (במיוחד בימין).
עקרון טיפולי	פיזור והורדת צ'י הריאות ושחרור רוח קור.	שחרור חיצון רוח חום, הפסקת שיעול.	פיזור והורדת צ'י הריאות ושחרור רוח חום.	טיהור ושחרור רוח חום יובש.
פורמולה	SAN AO TANG "מרקחת 3 המשחררים"	SANG JU YIN "משקה ע"ש SANG YE + JU HUA"	YIN QIAO MA XING SHI GAN TANG	SANG XING TANG "מרקחת SANG YE + XING REN"
צמחים ומינונים	MA HUANG – 6-9 XING REN – 6-9 GAN CAO – 3-6	SANG YE – 9 JU HUA – 9 LIAN QIAO – 6-9 BO HE – 6 JIE GENG – 6-9 XING REN – 9 LU GEN – 6-9 GAN CAO – 3	JIN YIN HUA – 15 LIAN QIAO – 15 MA HUANG – 6-9 XING REN – 9-12 SHI GAO – 9-18 GAN CAO – 3-6	SANG YE – 9-12 XING REN – 9-12 ZHI ZI – 6-9 DAN DOU CHI – 6-9 ZHE BEI MU – 9 BEI SHA SHEN – 9-12 LI PI – 6-9
מודיפיקציות	פורמולה נוספת - ZHI SOU SAN ליותר סימני רוח קור: FANG FENG, JING JIE לקור בחיצון - XI XIN, GUI ZHI לליחה חוסמת בריאות - BAN XIA, SU ZI ליותר שיעול - ZI WAN, KUAN DONG HUA לליחה החוסמת את צ'י הריאות + לצפצופים SAN ZI YANG QIN TANG לקור בחוץ ורום בפנים - XI XIN, SANG BAI PI, HUANG QIN, SHI GAO ליותר ליחה ואי נוחות בחזה - CHEN PI, FU LING, HOU PO, BAN XIA	ליותר כאב גרון - SHE GAN, NIU BANG ZI ליותר שיעול - QIAN HU, PI PA YE ליותר חום - ZHI MU, HUANG QIN לפגיעה ביין ובנוזלי הגוף - MAI MEN DONG, TIAN HUA FEN, BEI SHA SHEN	לסימני גפ"ח חום דומיננטיים - NIU BANG ZI, JING JIE, BO HE לכאבי גרון - SHE GAN, NIU BANG ZI לסימני חום פנימי - QING DAI, ZHI ZI, HUANG QIN ליותר שיעול וצפצופים - TING LI ZI, SU ZI לחום קיץ - HE YE, HUA SHI לשיעול דמי - TIAN HUA FEN ליותר ליחת חום - ZHE BEI MU, SANG BAI PI, PI PA YE	לדימום מהאף - QING HAO, MU DAN PI לכאב גרון - XUAN SHEN, NIU BANG ZI לליחת חום שאינה יוצאת - GUA LOU לליחה דמית - BAI MAO GEN ליותר חום - JU HUA, HUANG QIN, SHI GAO, ZHI MU ליותר פגיעה ביין ובנוזלי הגוף - MAI MEN DONG, YU ZHU ליותר שיעול - PI PA YE
הערות	אין בעיה בשילוב של GAN CAO במינון הזה עם סטרואידים.			במצב של רוח קור יובש - XING SU SAN

שיעול			
מצב פנימי			
LIV FIRE → LU HEAT	ליחת חום בריאות	ליחת לחות	סינדרום
שיעול, צפצופים, חום מדיד, עור חם למגע, יובש בפה, כיח מועט וקשה להוצאה, לשון אדומה עם חיפוי צהוב, דופק דק ומהיר.	שיעול עם כיח צהוב, מועט וקשה להוצאה, נפירות ומלאות בחזה ובסרעפת, בחילות, יתכן קושי נשימתי, לשון אדומה עם חיפוי צהוב ושמוני, דופק מהיר ומתגלגל.	שיעול עם כיח רב ולבן היוצא בקלות, נפירות ותחושת מחנק בחזה ובסרעפת, בחילות, הקאות, סחרחורות, פלפיטציות, חיפוי לבן ולח או שמוני, דופק מתגלגל.	אינדיקציות
ניקוז חום מהריאות, הפסקת צפצופי נשימה.	טיהור חום, התמרת ליחה, הורדת צ'י מורד והפסקת שיעול.	יבוש לחות, התמרת ליחה, וויסות הצ'י והירמון המחמם האמצעי.	עקרון טיפולי
XIE BAI SAN – "אבקה לניקוז הלבן" + DAI GE SAN	QING QI HUA TAN WAN "גלולה לטיהור הצ'י והתמרת הליחה"	ER CHEN TANG "מרקחת שני הזקנים"	פורמולה
SANG BAI PI – 15 DI GU PI – 15 GENG MI – 10 ZHI GAN CAO – 3 + QING DAI – 10 HAI GE FEN (HAI GE KE) – 10	DAN NAN XING – 12 (ZHE BEI MU) BAN XIA – 12 GUA LOU REN – 9 HUANG QIN – 9 CHEN PI – 9 XING REN – 9 ZHI SHI – 9 FU LING – 9	BAN XIA – 15 JU HONG / CHEN PI – 15 FU LING – 9 ZHI GAN CAO – 4.5	צמחים ומינונים
ליותר חום ריק – ZHI MU, QING HAO ליותר יובש בריאות – GUA LOU REN, CHUAN BEI MU, XING REN ליותר ליחת חום בריאות – HUANG QIN לשיעול עם ליחה חוסמת – XING REN, TING LI ZI ליותר חום מלא להעלות מינון של SANG BAI PI ליותר חום ריק להעלות מינון של DI GU PI תחליף ל – YU XING CAO – HAI GE FEN	ליותר שיעול ליחתי – BEI MU, GUA LOU, XING REN ליותר שיעול וצפצופים – BAI BU, ZI WAN ליותר חום ריק – QING HAO, YIN CHAI HU לליחה דמית – SHENG DI HUANG, BAI MAO GEN ליותר חום – SHI GAO, ZHI MU ליותר חום בלב ובכבד – HUANG LIAN, ZHI ZI לליחה מוגלתית עם ריח רע – YI YI REN, DONG GUA REN, YU XING CAO לפגיעה ביין ובנוזלי הגוף – BEI SHA SHEN, TIAN MEN DONG, TIAN HUA FEN לתחושת מחנק בחזה ומלאות בבטן עם עצירות – MANG XIAO, DA HUANG, TING LI ZI	להגברת יבוש וסילוק הליחה – CANG ZHU, HOU PO ליותר קור – GAN JIANG, XI XIN ליותר בחילות והקאות – SHA REN, SHENG JIANG להפסקת שיעול – SU ZI, BAI QIAN, ZI WAN לליחת קור החוסמת את הצ'י, ניתן לבחור – SAN ZI YANG QIN TANG (SU ZI, BAI JIE ZI, LAI FU ZI)	מודיפיקציות
DAI GE SAN = פורמולה לדלקת ריאות קשה גם בתינוקות עם כשל לבבי. הסימפטומים יכולים להחמיר אחה"צ. לחום בריאות, ללא ליחה – ניתן לוותר על הפורמולה DAI GE SAN. במקרים בהם השיעול והצפצופים חמורים ביותר והחום בריאות גדול – MA XING SHI GAN TANG.	פורמולה זו מתאימה כאשר הליחה דומיננטית יותר מהחום. במצבים הפוכים, יש צורך במודיפיקציה. ניתנת גם כפסטנט. לליחת חום יובש בריאות – BEI MU GUA LOU SAN.	פורמולה זו מטפלת במצב הבסיסי של ליחת לחות במחמם האמצעי והעליון, הנתפס כגורם המרכזי לשיעול, וכך תביא להפסקתו. ניתן בעזרת מודיפיקציה להגביר את אפקט הפסקת השיעול או לבחור פורמולה אחרת. ניתנת גם כפסטנט. כאשר המצב משתפר אפשר לתת לאורך זמן – LIU JUN ZI TANG	הערות

שיעול			
מצב פנימי			
LU (+SP) QI XU + DAMP PHLEGM	LU YIN XU	ליחת יובש בריאות	סינדרום
חוסר תאבון, בחילות או הקאות, נפיחות ותחושת מחנק בחזה ובאפיגסטריום, שיעול עם כיח לבן ומימי.	גרון יבש, צמא, חום, שיעול יבש עם כיח מועט, לשון אדומה עם חיפוי דק, דופק מהיר ודק.	שיעול עם כיח הקשה להוצאה, צפצופים, יובש וכאב בגרון, לשון אדומה ויבשה עם חיפוי לבן/צהוב, דופק מהיר ודק או מתגלגל.	אינדיקציות
חיזוק צ'י הריאות והטחול, ייבוש לחות והתמרת ליחה.	טיהור והזנת הריאות והקיבה, ייצור נוזלים ולחלוח יובש.	לחלוח הריאות, טיהור חום, ויסות צ'י והתמרת ליחה.	עקרון טיפולי
LIU JUN ZI TANG "מרקחת 6 הג'נטלמנים"	SHA SHEN MAI MEN DONG TANG	BEI MU GUA LOU SAN	פורמולה
REN SHEN – 10-15 BAI ZHU – 10-12 FU LING – 10 ZHI GAN CAO – 6 BAN XIA – 10-12 CHEN PI – 10	BEI SHA SHEN – 12 MAI MEN DONG – 12 YU ZHU – 9 SANG YE – 6 TIAN HUA FEN – 6 BAI BIAN DOU – 6 GAN CAO – 3	CHUAN BEI MU – 12 GUA LOU REN – 10 TIAN HUA FEN – 8 FU LING – 8 JU HONG / CHEN PI – 8 JIE GENG – 8	צמחים ומינונים
לליחה חוסמת לשלב עם – SAN ZI YANG QIN TANG לשיעול – ZI WAN, XING REN לצפצופי נשימה – YIN XING, SU ZI, XING REN ליותר ספיחה ושמירה על צ'י הריאות – WU WEI ZI	ליותר שיעול – GUA LOU, CHUAN BEI MU, ZI WAN, BAI BU ליותר אש/חום בריאות – DI GU PI, SANG BAI PI במצב בו החום חמור מאוד – ZHI MU, SHI GAO ליותר חום מחוסר – YIN CHAI HU, QING HAO לליחה דמית – SHENG DI HUANG, E JIAO, BAI MAO GEN להזעות – FU XIAO MAI, WU WEI ZI, WU MEI לחוסר גם ביין הכליות – NU ZHEN ZI, BIE JIA	דגש על שיעול וצפצופים – XING REN, PI PA YE, KUAN DONG HUA לצרידות ושיעול דמי – PANG DA HAI, SHA SHEN, MAI MEN DONG, LU GEN, XIAN HE CAO ליותר יובש וכאב גרון – XUAN SHEN, MAI MEN DONG, ZHI MU לרוח חום בחיצון – SANG YE, XING REN, QIAN HU, NIU BANG ZI לפגיעה ביין – BEI SHA SHEN, MAO MEN DONG	מודיפיקציות
פורמולות רלוונטיות נוספות: להתקרריות חוזרות – YU PING FENG SAN לחוסר צ'י ויין הריאות – SHENG MAI SAN ניתנת גם כפטנט.		היובש דומיננטי מהחום, וכן יכולים להופיע סימני חוסר יין. חשוב להדגיש שבמצבים בהם חוסר היין הוא דומיננטי, יש לבחור פורמולה המזינה יין. ליותר יובש חיצוני דומיננטי (במקביל לפנימי), עם יותר חום ופגיעה ביין, ניתן לבחור את הפורמולה – QING ZAO JIU FEI TANG. ניתנת גם כפטנט.	הערות

XIAO CHUAN – אסטמה

XIAO = צפצופי נשימה, CHUAN = קושי בנשימה. כאמור, השניים יכולים להופיע בנפרד, אך במצב המכונה "אסטמה", הם מופיעים תמיד יחד. לרוב, מדובר במטופלים הסובלים ממצב זה באופן כרוני, כתוצאה מחוסרים שונים או כתוצאה מליחה (קרה/חמה), בנוסף ישנם מצבים אקוטיים-התקפיים הגורמים להחמרה במצב.

שלב אקוטי

רוח חום	רוח קור	סינדרום
רוח חום גבוה, שיעול דומיננטי, לרוב מלווה גם בצפצופי נשימה בולטים, לשון אדומה או עם נקודות אדומות ודופק צפ ומהיר.	שיעול וצפצופי נשימה, חום נמוך, צמרמורות, כאבי ראש וגוף, נזלת, כיח רב לבן, תחושת לחץ בחזה, חיפוי לשון דק לבן ודופק צפ.	אינדיקציות
פיזור צ'י הריאות ושחרור רוח חום.	פיזור צ'י הריאות ושחרור רוח קור.	עקרון טיפולי
YIN QIAO MA XING SHI GAN TANG	SAN AO TANG "מרקחת 3 המשחררים"	פורמולה
JIN YIN HUA – 15 LIAN QIAO – 15 MA HUANG – 6-9 XING REN – 9-12 SHI GAO – 9-18 GAN CAO – 3-6	MA HUANG – 6-9 XING REN – 6-9 GAN CAO – 3-6	צמחים ומינונים
לסימני גפ"ח חום דומיננטיים – NIU BANG ZI, JING JIE, BO HE לכאבי גרון – SHE GAN, NIU BANG ZI לסימני חום – להעלות מינון של SHI GAO ולהוסיף HUANG QIN לעצירות ואי נוחות – ZHI SHI, HOU PO, ולמקרים קשים יותר – DA HUANG לליחה החוסמת את הריאות – SAN ZI YANG QIN TANG ליותר שיעול וצפצופים – TING LI ZI, KUAN DONG HUA לגפ"ח רוח קור + ליחת חום בפנים – DING CHUAN TANG	ליותר סימני רוח קור – FANG FENG, JING JIE לקור בחיצון – XI XIN, GUI ZHI לליחה חוסמת בריאות – BAN XIA, SU ZI ליותר שיעול – ZI WAN, KUAN DONG HUA לאי נוחות בבטן, עצירות – HOU PO, DA FU PI לליחה החוסמת את צ'י הריאות + לצפצופים – SAN ZI YANG QIN TANG	מודיפיקציות
	תחליפים ל – MA HUANG: לשיעול וצפצופים – XING REN, SU ZI, BAI BU, ZI WAN לצפצופים וחום בריאות – TING LI ZI, SANG BAI PI לשיתון – FU LING אין בעיה בשילוב של GAN CAO במינון הזה עם סטרואידים. פורמולות רלוונטיות נוספות: לקור בחיצון ותקיעות נזלים בפנים – XIAO QING LONG TANG לפי מקורות מסוימים, הפורמולה העיקרית למצב – SHE GAN MA HUANG TANG (SHE GAN, MA HUANG, XI XIN, BAN XIA, GAN JIANG, ZI WAN, KUAN DONG HUA, WU WEI ZI, GAN CAO, DA ZAO) לרוח קור – JING FANG BAI DU SAN	הערות

אסטמה			
שלב אקוטי / סב-אקוטי			
סינדרום	ליחה (קור) חוסמת	ליחה קרה – אופציה נוספת	רוח קור בחיצון + ליחת חום בפנים
אינדיקציות	שיעול וצפופים עם כיח רב, נפיחות בחזה, חוסר תאבון, בעיות בעיכול, לשון עם חיפוי שמנוני ודופק מתגלגל.	שיעול וצפופים דומיננטיים + סימנים וסימפטומים קלים של רוח קור, כגון: חום נמוך, צמרמורות, תחושת מחנק בחזה.	שיעול וצפופים עם כיח צמיג, רב וצהוב, נשימה מאומצת, יתכנו חום וצמרמורות, לשון עם חיפוי שמנוני וצהוב ודופק מתגלגל ומהיר.
עקרון טיפולי	הורדת צ'י מורד והתמרת ליחה.	חימום הריאות, התמרת ליחה קרה, הורדת הצ'י והפקת שיעול.	הורדת ופיזור צ'י הריאות, הפסקת צפופים, טיהור חום והתמרת ליחה.
פורמולה	SAN ZI YANG QIN TANG "מרקחת 3 הזרעים להזנת ההורים"	SHE GAN MA HUANG TANG	DING CHUAN TANG "מרקחת להפסקת צפופים"
צמחים ומינונים	(ZI) SU ZI – 8 BAI JIE ZI – 6 LAI FU ZI – 4	SHE GAN – 9 MA HUANG – 12 ZI WAN – 9 KUAN DONG HUA – 9 BAN XIA – 9 XI XIN – 9 WU WEI ZI – 3 SHENG JIANG – 12 DA ZAO – 3P	YIN XING (BAI GUO) – 9 MA HUANG – 6 SU ZI – 9 XING REN – 9 KUAN DONG HUA – 9 SANG BAI PI – 9 HUANG QIN – 9 BAN XIA – 9 GAN CAO – 3
מודיפיקציות	ליותר ליחה – BAN XIA, CHEN PI, FU LING לליחה קרה שצריך לייבש – CANG ZHU, TIAN NAN XING ליותר קור – XI XIN, GAN JIANG ליותר סימני חום – TING LI ZI, SANG BAI PI, HUANG QIN לאי נוחות בבטן – CHEN PI, ZHI SHI, HOU PO		לליחה דביקה הקשה להוצאה – DAN NAN XING, GUA LOU PI, QIAN HU לתחושת לחץ בחזה – ZHI SHI, HOU PO ליותר חום בריאות – SHI GAO, YU XING CAO לכיח הקשה להוצאה עם ירידה בתאבון – LAI FU ZI, BAI JIE ZI
הערות	מצב זה יכול להיות אקוטי/כרוני, וכן להתלוות למצב חיצוני.	מצב זה מתאר קור בחוץ (רוח קור) וקור בפנים (ליחת קור).	המצב הינו סב-אקוטי, אך ישנם אספקטים אקוטיים. לרוב מטפלים בשחרור חיצון ולאחר מכן במצב הכרוני.

אסטמה		
כרוני		
חולשת כליות	LU (+SP) QI XU	סינדרום
אסטמה מגיל צעיר מאוד (יתכן סיפור משפחתי של אסטמה / אטופיק דרמטיטיס), סימפטומים נוספים של חולשת כליות, כגון: כאב וחולשה בגב התחתון, סחרחורות, ורטיגו, טיניטוס, הזעות לילה, עיכוב בסגירת עצמות המרפס בתינוקות, לשון אדומה עם חיפוי מועט ודופק מהיר ודק. חיזוק הכליות.	חוסר תיאבון, בחילות או הקאות, תחושת לחץ או מלאות בבית החזה ובאפיגסטריום, שיעול עם כיח רב ולבן, לשון חיוורת, נפוחה, חיפוי לבן ושמנוני ודופק חלש ומתגלגל.	אינדיקציות
	חיזוק צ'י הריאות והטחול, ייבוש לחות והתמרת ליחה.	עקרון טיפולי
LIU WEI DI HUANG WAN – "מרקחת 6 המרכיבים עם SHU DI HUANG"	LIU JUN ZI TANG – "מרקחת 6 הג'נטלמנים"	פורמולה
SHU DI HUANG – 24 SHAN YAO – 12 SHAN ZHU YU – 12 MU DAN PI – 9 ZE XIE – 9 FU LING – 9	REN SHEN – 10-15 BAI ZHU – 10-12 FU LING – 10 ZHI GAN CAO – 6 BAN XIA – 10-12 CHEN PI – 10	צמחים ומינונים
לחוסר יאנג – GUI ZHI, FU ZI, YIN YANG HUO, BU GU ZHI ליותר חוסר יין – MAI MEN DONG, NU ZHEN ZI, GUI BAN ליותר צפצופים – GE JIE, HU TAO REN, DONG CHONG XIA CAO ליותר התייחסות לריאות, ניתן לשלב עם – YU PING FENG SAN לשמירה וספיחה של צ'י הכליות – WU WEI ZI לחום ריק – HUANG BAI, ZHI MU	לליחה חוסמת לשלב עם – SAN ZI YANG QIN TANG לשיעול – ZI WAN, XING REN לצפצופי נשימה – YIN XING, SU ZI, XING REN	מודיפיקציות
ניתנת גם כפטנט. פורמולות רלוונטיות נוספות: לחוסר ביאנג הכליות – JIN GUI SHEN QI WAN לחולשת צ'י הכליות והריאות עם ליחת חום – REN SHEN GE JIE SAN	ניתנת גם כפטנט. פורמולות רלוונטיות נוספות: להתקרריות חוזרות – YU PING FENG SAN לחוסר צ'י ויין הריאות – SHENG MAI SAN לחיזוק צ'י הריאות, התייחסות לכליות – BU FEI TANG	הערות